

Til KMD, deres ref. 17/1886-68

Norsk Arkivråd (NA) viser til Kommunal- og moderniseringsdepartementets brev av 2. oktober i år der departementet ber om eventuelle merknader innen 22. oktober til utkast til forpliktelser i handlingsplan 4 OGP.

NA takker for muligheten til å komme med innspill og har følgende kommentarer.

Forslag 1 fra Kulturdepartementet om Integritet og åpenhet i forvaltningen – veiledning for å oppfylle plikten til journalføring og arkivering av dokumenter der det foreslås å utarbeide veiledere og opplæringsmaterieil for statlige virksomheter om plikten til journalføring og arkivering

NA tror ikke at veileder og opplæringsmaterieil nødvendigvis fører til at flere saksdokumenter blir journalført eller arkivert. Det finnes utallige eksempler på gode veiledninger, og arkivfunksjonen bruker ofte store ressurser på brukerstøtte og opplæring. Vi mener at det er andre virkemidler som må til, f.eks. en grunnleggende vurdering og metode for hva som skal arkiveres, jf. definisjonene av «saksbehandling og «dokumentasjon» i arkivforskriften. Tilnærmingen til journalføring og arkivering som en skjønsmessig vurdering og aktiv handling for å arkivere eller journalføre er ikke bærekraftig i dagens situasjon. Den store og voksende mengden av e-post og andre dokumenter som behandles og oppstår i andre systemer enn Noark-systemene (lovpålagt å bruke for journalføring av dokumenter). Det betyr at arkivering og journalføring må gjøres ved mer eller mindre manuell *flytting* av dokumenter. Fra [Riksrevisjonens undersøkelse av arkivering og åpenhet i statlig](#) fra 2017 vet vi at dette for et departement betyr over 100 eposter pr dag for hver saksbehandler. Det er urealistisk at den enkelte saksbehandler/leder skal få tid til å utføre dette. Vi mener det bør foreslås tiltak som er en form for «innebygget arkivering» kan være en mulig løsning. Det betyr at systemene som der dokumentasjonen skapes bør ha funksjoner som foreslår arkivering ut fra forhåndsbestemte kriterier og at sikring av lagring og tilgang til dokumentasjonen kan oppnås uten å forvente en manuell handling.

Forslag 3 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet om eInnsyn og potensiale for å utbre eInnsyn i kommunal sektor der det forslås en kartlegging

NA mener at forvaltningen ikke bør utsettes for unødvendige kartlegginger. Arkivverket spør i sin årlige undersøkelse for kommunal sektor, arkivstatistikken (www.arkivverket.no/arkivutvikling/tall-og-data-statistikk/kommunearkiver/resultater-fra-undersokelsen-2018), tilsvarende spørsmål som Difi her planlegger å kartlegge. Vi mener Difi bør samordne sine eventuelle behov om opplysninger utover dette med Arkivverkets undersøkelse slik at forvaltningen kun svarer på en undersøkelse. Å se en slik undersøkelse og svarene på den i sammenheng for Difi og Arkivverket tror vi kunne gitt en mer-effekt ved at tiltak og oppfølging også kunne koordineres i ettertid. Vi gjør ellers oppmerksom på at det i forslaget henvises til offentliglovsforskriften § 6. Denne er ikke trådt i kraft, og det bør derfor ikke henvises til den slik det gjøres her.

NA vil også under dette punktet ta med en tilbakemelding fra mange av våre medlemmer. eInnsynsløsningen som er svært viktig for å utøve åpenhet og gjennomsiktigheter er fremdeles ustabil. Våre medlemmer opplever at de ikke kan være helt sikre på at bestillinger ikke videresendes til innholdsleverandørene og andre problemer som gir lavene tillit til løsningen. Det bør derfor prioriteres å gjøre tjenesten mer stabil før videre utbredelse.

Forslag 4 fra Kulturdepartementet om åpne data og viderebruk av offentlige data

Vi synes forslaget er lite konkret og skiller seg lite fra det generelle arbeidet med åpne datasett fra Difi, <https://data.norge.no/>. Forslaget bør derfor utdypes og kobles sterkere mot det arbeidet som er i gang for felles datakatalog.

Forslag 6 fra Nærings- og fiskeridepartementet og effektivisere og forbedre offentlige anskaffelser ved å heldigitalisere anskaffelsesprosessen

NA synes dette er et svært godt forslag, men vi savner en nærmere beskrivelse av hva det betyr i OGP-sammenheng. At dette kan være effektiviserende, forenklende, og gi bedre behovsdekning er vi enig i. Likevel savner vi en utdypning av at bruk av slike løsninger tar bort det individuelle skjønnet ved hva som skal dokumenteres i en prosess. Man oppnår innebygd dokumentasjon av prosessen som igjen gir mulighet for transparens og etterprøvelse samt kontroll på hvem som kan gjennomføre den og hvilke beslutninger en er autorisert for. En slik løsning ivaretar grunnleggende krav til offentlighet og arkiv og kan bidra til å forhindre korrupsjon. Denne måten å tilnærme seg dokumentasjon på tar innover seg at det er i prosessene det må dokumenteres, ikke etterpå og i tillegg til gjennomføringen.

Med vennlig hilsen
Anja Jergel Vestvold
Styreleder